

MAGYAR FILM

FILMKAMABAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1940. MÁJUS 4.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR.

II. EVFOLYAM, 18. SZÁM

*Ami jó volt
egykorban*

*Korona újra
jelentkezik!*

DANKO

PUSKÁ

Már vágják

a remekül sikerült **HUNNIA**-filmet!

Rendezte: KALMÁR LÁSZLÓ

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

II. ÉVFOLYAM 18. SZÁM.
BUDAPEST, 1940. MAJUS 4.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:

ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:

VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18.
Telefon: 220—355, 422—961

Postatakarékpénztári
csekk száma száma: 15.410.

Kiadótulajdonos.

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:

Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:

Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:

egy évre . . . . . 30 pengő
fél „ . . . . . 16 pengő

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.

Telefon: 146—346.

Lakás: XI., Fűrj utca 4. T.: 257—036

VÁCZI DEZSŐ

Lakás: VIII., Üllői út 42. T.: 136—386

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában.

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423

Felelős vezető: Csontos Lajos

TARTALOM:

Bis dat qui cito dat	1
Magyar filmek Jugoszláviában	2
A témától a iorgatókönyvig: <i>Rodriguez Endre</i>	2
Róma a filmgyártás élén Európában: <i>Erdélyi István dr.</i>	4
Premier Plan: <i>Tamáty József</i>	6
Mozi: A mozis társadalom adakozása az árvíz-sújtottak javára	6
Váasztmányi ülés	8
Felvidéki városok mozijainak vígalmi adója	8
Premiermozik műsora	8
Új filmek: Hulló csillagok	8
Lázadó szerelem	8
Hurrá! Apa lettem!	9
Kultúrfilm: Svédország leállította kultúrfilmgyártását	9
Hírek	10
Lapszemle	11
Híradók	12
Külföld	12
Hirdetők: Metro	I
Hunnia	II
Palatinus	3
Adler	4
Molnár	5
Electric	7
Arany	9
Agfa	11
Meghívó	12
Palló-Continental	10
Modern	III
Ufa	IV

MAGYAR FILM

Bis dat qui cito dat!

Eljárt az idő, döntenit kell. A szakma jövője forog kockán, ha a két alapvető kérdésben a leggyorsabban nem történik intézkedés. Nem új problémákról van szó, hanem régóta húzódó és a szakma egészséges működésében ismételten súlyos zavarokat előidéző betegségekről, amelyeket a legradikálisabban azonnal meg kell gyógyítani.

Ez a két kérdés a Kamara átszervezése és a folyamatos gyártás biztosítása.

Ezenfelül még számtalan szakmai kérdés vár elintézésre és az átszervezett, önálló Filmkamara főosztályainak majd ugyancsak sok munkája lesz. Mindaddig azonban, amíg a Filmkamara az átszervezésben a részére biztosított egységes és átfogó hatáskörrel még nem kezdheti munkásságát, a szakma különböző ágaiban dolgozók elgondolásai, tervei, kevés kivétellel, a pusztába kiáltók szava marad, melyet talán meghallgatnak, de amely után ritkán következik megvalósulás.

Pedig mennyi egészséges szakmai elgondolás és javaslat vár megoldásra. Ezeknek azonban, sajnos, mind várni kell addig, amíg az átszervezés hón áhított pillanata bekövetkezik.

Közben csupán a kérdések előkészítése folyik. Az átszervezendő Kamara alapelvei értelmében összeállított kamarai szakértő bizottság hétről-hétre ülésezik, tárgyal, javaslattervezeteket dolgozik ki, megvitatja az egyes szakmai ágak eltérő érdekeit s azután —

marad minden a régiben, mert hiszen most már ugyanis csak átmeneti időről van szó, amíg a Kamarát át nem szervezik.

A másik rendkívül sürgős kérdés a gyártás újra-elindítása. Májusban vagyunk, a tavaszi gyártás legszebb hónapjának elején és gyártóink azon tanakodnak: miként juthatnak be az ígéret földjére: a műterembe. Ígéretet kaptak ugyan a gyártók, sőt: a tárgyalások — a kiszivárgott hírek szerint — kedvező mederben folynak, biztositat azonban senki sem tud a szakmában.

A bizonytalanság pedig minden szakmában sokat árthat, főleg azonban ott, ahol — mint a filmszakmában — annyira szükség volna a tervszerűen előkészített, nyugodt mederben folyó művészi termelésre.

Bár már hónapok óta készül, az átszervezés előreláthatóan egy-két hónapig, sőt tovább is eltart. Szükséges is, hogy a lehető legalaposabban minden részletet letárgyaljanak és a tapasztalati követelmények szerint építsék fel a végleges Kamarát.

Azt azonban feltétlenül biztosítani kell, hogy az új évadot már az új kamarai szervezetnek biztosított nagyobb önállósággal kezdje el a szakma

Még az átszervezésnél is sokkal sürgősebb a gyártási válság problémája. Ezt a kérdést azonnal rendezni kell. A filmgyártás időhöz kötött művészi munka s ha a szép hónapokat elmulasztjuk, óriási kár éri a magyar filmet mind művészi, mind anyagi vonatkozásban. Másrészt:

a gyártás kérdése gyorsabb intézkedésekkel oldható meg, mint az átszervezés.

Ügy tudjuk, hogy az illetékesek előrehaladott tárgyalásokat folytatnak a Hunnia műtermében a múltban nyújtott hitelrendszer további fenntartására, valamint kilátás van a Magyar Filmiroda gyártási korlátozásának felfüggesz-

Magyar filmek Jugoszláviában

Német szakmai figyelmeztetés a magyar gyártóknak

A berlini *Filmkurir* április 25-i száma hosszabb cikkben ismerteti a magyar játékfilmek térhódítását Jugoszláviában. A cikk rámutat arra, hogy milyen ügyesen és jól használta ki a magyar filmszakma a két nemzet között kialakult kedvező légkörben azt a körülményt, hogy a jugoszláv filmpiacon kevesebb francia és amerikai film jelenik meg, mint azelőtt. Ebben a kedvező helyzetben néhány jó magyar film meghódította a jugoszláv közönséget, úgy, hogy egyre-másra adták el a magyar gyártók és kölcsönzők filmjeiket Jugoszláviának. *Mint hogy pedig a magyar filmek több kópiában jelennek meg, azt a benyomást keltették, hogy magyar filmek árasztották el a jugoszláv piacot.* Az így kialakult körülmények között „egy jó magyar film annyit ér, mint egy jó német film” — írja a berlini *Filmkurir*.

A legjelentősebb német filmszaklap ismertetése mindenesetre azt jelenti, hogy a magyar filmek jugoszlávai sikerét Németországban elismerték és felfigyelték erre a körülményre. Befejzésül azonban, igen helyes meglátással, a cikkíró rámutat arra, hogy a később behozott magyar filmek között már természetesen gyengébbek is akadnak és így a magyar filmek sikeres térhódításának meg lesz a határa.

A szóbanlévő cikk nem mondja kifejezetten, de a sorok között kiérezhető az a megállapítás — amire a MAGYAR FILM hasábjain elsőknek Kozma Miklós, a *Magyar Távirati Iroda* elnöki igazgatója hívta fel a magyar filmszakma figyelmét — hogy a gyengébb magyar filmek lerontják a kezdeti sikereket s ezért kiábrándulás várhatója fel az első év eredményét.

A magunk részéről annyit fűzünk a berlini *Filmkurir* cikkéhez, hogy a megállapítást aggodalommal osztjuk mi is. Természetesnek tartjuk, hogy minden gyártó igyekezni fog filmjeit Jugoszláviára eladni és nem lehet azt kívánni a gyártóktól, hogy saját filmjeiknél megállapítsák: *exportképes-e vagy sem?* Nem is ezt a negatív megcélást kellene szorgalmazni, hanem arra kellene törekedni, hogy a nagyobb értékesítési lehetőségre tekintettel, lehetőleg csak olyan filmek készüljenek, amelyek a magyar filmgyártás hitelrontása nélkül bemutatásra kerülhetnek Jugoszláviában vagy akár másutt is külföldön.

Ennek előfeltétele természetesen ismét a MAGYAR FILM-ben sokszor hangzottatott felfogásunk, hogy a magyar filmgyártás színvonalának emelése érdekében elsősorban fontos a gyártás folyamatos, nyugodt menetének biztosítása.

Megragadjuk tehát újból az alkalmat és felhívjuk a figyelmet, hogy elérkezett a magyar filmek minőségi fejlődésének imperatív korszaka, amikor mind a belföldi piac, mind a külföldi értékesítés megköveteli a jó magyar filmeket. Sőt: elérkezett az az idő, amikor a gyengébb magyar film biztos sikerételenséget jelent és csak alaposan előkészített, gondosan kivitelezett, jó magyar filmet érdemes gyártani.

tésére és lépések történnek a bolettakérdés újra-rendezésére. A beteg magyar filmgyártásnak azonban mind a három orvosságra sürgős szüksége van, az intézkedések tehát nem várhatnak magukra hetekig.

Valószínű, hogy a gyártási válság fenyegető rémét épp úgy elhárítják, mint ahogy megvalósítják az átszervezést is. Abban bizunk, hogy hatóságaink megtalálják a helyes megoldást. A hangsúly azonban most a gyorsaságon van. Minden nap veszteséget jelent s a szakma napról-napra elkeseredettebben várja, hogy történjék valami hathatós intézkedés a gyártás megindítására.

Nem hangsúlyozható eléggé, hogy milyen súlyos következményeket vonhat maga után ez a bizonytalan állapot.

Aggodalommal telt, ideges hangulatban, amikor egzisztenciális gondok gyötrik a gyártókat, nem lehet tervszerűen előkészített, megfelelő alapossággal kidolgozott és üzletileg épp olyan óvatosan felépített, mint művészileg eredményesen kivitelezett filmalkotásokra számítani, amelyre pedig nagyobb szüksége lesz a szakmának a jövő szezonban, mint bármikor máskor a múltban.

Ha pedig az intézkedések rövidebb-hosszabb időt multhatatlanul igénybe vesznek, legalább tájékoztatást kérünk, hogy előreláthatóan milyen megoldásokra számíton a szakma. A puszta megnyugtató túlmenően legyen ideje és módja a szakmának arra, hogy felkészülhessen, reális és konkrét terveket szövhessen, amelyeknél kilátás kínálkozik a megvalósításra. Ellenkező esetben a gyors termelési időszak korszaka következik, amely csak arra jó, hogy megingassa a hitet a magyar filmben.

A gyors intézkedés nemcsak támogatást hoz, hanem a minőségi eredményt is elősegíti. Ez pedig mindennél fontosabb a szakma mai helyzetében, amikor nemcsak a hazai piacon kell pótolni az esetleg kieső külföldi filmeket, de öröndetes módon külföldi eladásra is eddig soha nem élvezett alkalmat nyílt.

A klasszikus mondás: kétszer ad, aki gyorsan ad, a filmszakma mai helyzetében aranyigazság. Viszont sokszoros és talán behozhatatlan veszteséget jelentene a gyártás hosszabb szüneteltetése.

A szakma jövőjét veszélyeztetné tovább a bizonytalanság. Döntést kérünk!

A témától a forgatókönyvig

Irtta:

RODRIGUEZ ENDRE

A kész forgatókönyv, az előzetes cenzura jóváhagyó láttamozásával, a producer íróasztalán fekszik. Az első kérdésre, hogy „mit” akarunk megfilmesíteni? — ezzel megfeleltünk. Most következne a második kérdés: *hogyan?* Vagyis: *hogyan formáljuk képpé az író gondolatait, holt betűit.*

Mielőtt azonban erre, a filmgyártás tisztán művészi felvételtechnikáját taglaló második kérdésre rátérnék, a kettő közti intermezzóval, a „gyártási előkészítéssel” szeretnék foglalkozni e cikk keretében.

Minél szűkebb anyagi keret és főleg csak néhány szűken kiszámított, műtermi nap áll rendelkezésünkre egy film gyártásához (mint nálunk, sajnos, a legtöbbhöz), annál fontosabbak annak minden apró részleteire kiterjedő, minden eshetőséggel számoló, gondos előkészítése. Hogy mit jelent egy film „előkészítése” és hogy az milyen nagy, — minden kis, látszólag jelentéktelen, részletre kiterjedő, — gyakorlati és eiméleti tudást igénylő munka, azt a legjobban talán úgy mutathatom be az olvasónak, ha végigvezetem ennek a boszorkánykonyhának a lombikjain. Nézzük meg tehát egy film előkészítését, hogy mi történik, amíg a kész forgatókönyv a műterembe kerül.

A producer, illetve a gyártó váliat mindenekelőtt (ha már előbb nem történt volna meg) *leszerződte a film vezérkarát: a rendezőt, segédrendezőket, a zeneszerzőt, az operatőrt a segédjével, a film vágóját, a díszlettervezőt stb.,* szóval mindazokat, akik a film művészi és technikai munkatársai közé tartoznak. Mindenki megkapja a maga példányát a forgatókönyvből, hogy azt alaposan által tanulmányozhassa. *Másnap azután megkezdődhet a film előkészítésének bonyolult munkája.*

A film rendezője a munkatársaival, az ú. n. „Regiesitzung”-okon, rendezői megbeszéléseken, vitatja meg a film művészeti és technikai kérdéseit. Ezek közé tartozik elsősorban a *film szereposztása, a díszletre vonatkozó (főleg a rendező által elképzelt játék és mozgáshoz simuló díszlet-alaprajzi) elgondolások megbeszélése és a rendező esetleges, a sablontól eltérő. Kívánságainak ismertetése (mint pl. különleges fényhatások, trükkök, képátmenetek stb.)*

Már ebből is láthatjuk, hogy a „Regiesitzung” tulajdonképpen nem más, mint a film előzetes megrendezése — elméletben. A rendező munkatársaival a nagyobb filmeknél hetekig, sőt tovább is tartó megbeszéléseken papíron megrendezi a filmet minden kis rész-

letében. Lerögzítenek minden jelenetet, minden elképzelést, amely a minden szémszögből való megvitatásokból ki-jegecesedik. Nagy előnye ezeknek a rendezői értekezleteknek, hogy a rendező munkatársaival úgyszólván közösen gondolkodó, egységes aggyá főrről össze. Megismerik minden elképzelését és elgondolását. Hogy egy ilyen alapos előkészítésnek milyen, sok ezer pengőt jelentő, megtakarítás lehet az eredménye, azt a műteremben láthatjuk meg. Az így előkészített film felvételeinél nincsen időtrabló vita, nincs tévedés. A rendezőnek nem kell magyarázni, hogy mit akar, mire van szüksége. A munkatársai, ismerve az anyagot és a rendező elképzeléseit, mindent készen adhatnak kezére. A rendező pedig — ami a filmnél mégis csak a legfontosabb — teljesen a film művészi részének kidolgozására és a színészek játékára koncentrálhatja magát.

Ezeket a rendezői értekezleteket általában ki és érik meg tehát a film technikai forgatókönyve. A „több szem többet lát” örök és megdönthetetlen szabály, mely alól a film sem kivétel. Olcsóbb és célravezetőbb tehát itt megvitatni minden apróságot, minthogy azt később a közönség vegye észre.

A film művészeti és technikai előkészítésével párhuzamosan folyik a gyártásvezető és a felvételvezető munkája. A gyártásvezető a film gyártásához szükséges tanúsítvány beszerzésén kívül ezalatt letárgyalja a műterem-béreltet és laboratórium szerződéseket, a gyártás pénzügyi megállapodásait és, a rendezővel történt megbeszélés szerint, szerződteti a film szereplőit. Természet-

szerűleg tehát résztvesz minden, a film előkészítésével kapcsolatos megbeszélésen is.

A felvételvezető ezalatt „bontja” a könyvet, Bontás alatt értjük a folyamatos meséjű forgatókönyv képeinek, a cselekményi sorrendtől független, diszlet, illetve a külső felvételek helyszíne szerinti, csoportosítását. Másszóval az azonos diszletekben felveendő képek kiválogatását.

Az egyes, ú. n. „diszletkomplexumokon” belül azután ismét két külön csoportra osztja a képeket, aszerint, hogy „nappal” vagy „éjjel” világításban forgatandók. A világítások beállítása ugyanis a filmfelvétel egyik igen nagy szakértelmet és körültekintést igénylő, természetesen időtrabló munkája. A felvételvezetőnek tehát már előre segítenie kell a napi munkabeosztással a rendezőnek, hogy a fáradságos munkával beállított világításokat gazdaságosan kihasználhassa. Legtöbb esetben nagyobb diszletnél még akkor is kifizetődik a meglévő és beállított világításához való igazodás, ha közben a szereplőknek egy másik jelenethez át is kell öltözniük és csak azután, újból visszaöltözve, folytatjuk a megkezdett kép másik fényállásban lejátszódó jelenetének forgatását. Ennek helyes megítélése, azt hiszem, felesleges hangsúlyoznom, ismét szakértelmet és gyakorlatot kíván, különben zavart és — időmegtakarítás helyett — felesleges időpazarlást okozhat.

A film munkaprogramjának kidolgozását természetesen egyéb, esetenként változó körülmények is befolyásolhatják. Nálunk, sajnos, a leggyakrab-

ban előforduló kényszerítő körülmény a filmben szereplő színészek színházi elfoglaltsága. Némelyik filmnél a felvételvezetőnek valóságos zsonglórmutatványnak beillő tojástanccot kellett járnia, míg sikerült az egyszerre képpen lévő színészeket összehoznia. Néha csak egy színész szalagált próbára, de az is elegendő volt, hogy a gondosan kidolgozott teljes munkaprogramot felborítsa. Hogy ez milyen anyagi megterhelést jelentett és milyen, mindenkire átragadó, a munka rovására menő, ideges légkört teremtett, arra nem akarok bővebben kitérni.

A film munkaprogram-kidolgozásának, a fent vázolt különleges szempontjaitól eltekintve, általános szabályai is vannak. A legelső és legfontosabb a ténylegesen elvégezhető munkateljesítmény szerinti napibeosztás. Nem lehet tehát napi programot úgy beosztani, hogy a forgatókönyv jelenetinek számát, elemista matematikai művelettel, egyszerűen elosztjuk a felvételt napok számával és a kapott eredmény az elvégzendő napi anyag. Azt is figyelembe kell venni, hogy némelyik jelenet egymagában nagyobb munka, mint másik tiz!

Hiába ír ki tehát a felvételvezető arra a forgatási napra x számú jelenetet, ha azokat a rendező, a film művészi értékének lényeges csorbitása nélkül, vagy pedig egyáltalán nem is képes leforgatni. Egy rossz diszpozíció azonban nem pusztán annyit jelent, hogy az elmaradt jelenetek másnapra maradnak: Azzal is számolni kell, hogy a hiába kirendelt színészek és statiszták akkor is gázsit kapnak, ha gép elé sem

**Páris, London, New-York után
BUDAPEST-et is meghódította
Mussolini - serleget nyert
DUVIVIER rendezésű**

Hulló csillagok

Főszereplők:
**VICTOR FRANCEN,
LOUIS JOUVET,
MICHEL SIMON**

Megjelent április 29.:
Forum. Szakbemutató
május 14-én d.u. 1/2 6-kor
a FORUM-ban

PALATINUS filmterjesztő kft.

VII. Erzsébet-körút 9-11

Telefon: 14-54-11, 14-54-12.

kerülnek. A film irodai előkészítésének, mint láhattuk, igen lényeges és fontos szerepe van a film műtermi munkáinak sikerénél.

Ezért kell a gyártásvezetőknek, valamint a felvételvezetőknek is műtermi gyakorlattal rendelkező szakembereknek lenniük, mert csak így tudnak a rendezőjük részére kapkodás és hajszánélküli helyes és racionális munkaprogramot adni!

A kidolgozott részletes munkaprogramm és végleges szereposztás után készíthetjük el a film végleges költségvetését (amely rendszerint nem sokban tér el a gyakorlott szakember előzetes kalkulációjától). Erre a kontrolra, sajnos, nálunk igen nagy szükség van, mert mi nem annyit költhetünk, mint amennyi a filmbe befér, hanem csak annyit, amennyi pénz a rendelkezésünkre áll.

A rendező munkatársaival, egyelőre papirosan felépítette a film technikai forgatókönyvét, a gyártásvezető fiókjában fekszenek a film szerződésai, a felvételvezető asztalán fekszik a felbontott és feldolgozott könyv, a szobája falán ott ékeskedik a kész munkaprogramm megnagyított példánya, a díszlettervező bemutatta a terveket, a film megkomponált zenéjét a zeneszerző lejátszotta, a kellékek és a szereplők ruhái megérkeztek. A film x-ik szimfóniájának hatalmas partitúrája elkészült. Most már csak a karmester intésetől függ, hogy felgyulladjanak a műterem hatalmas reflektorai és a jól összetanult együttes hangszereinek felcsendüljön az új szimfónia és életrekeljenek a könyv holt betűi.

(Folytatjuk)

**ÖN MÉG NEM TUDJA, HOGY MI
A SINKRON KONVENTER?**

A

SINKRON KONVENTER

egy áramátalakító (umformer) mely a vetítőlámpa részére szükséges egyenáramot szolgáltatja

NEM KÉT DARAB GÉP!

NINCS ÁRAMINGADOZÁS!

MEGLEPŐEN KEVÉS

FOGYASZTÁS!

Kis helyen élér, teljesen zajtalan és üzembiztos.

**BIZTOS ERKÖLCSI ÉS ANYAGI
EREDMÉNYT JELENT
SZINHÁZA RÉSZÉRE**

**ADLERTŐL EGY TELJES GÉPHÁZI
BERENDEZÉS SINKRON KONVEN-
TERREL.**

ÁRA MEGLEPŐEN OLCÓS!

**KÉRJEN AJÁNLATOT
ADLER FERENC**

mozgósínház berendezési váll.

VIDÉKI MOZGÓK KÉPVISELETE
Budapest, Erzsébet-krt. 9-11.
(New York-palota) Tel.: 149-431

Róma a filmgyártás élén Európában

Irta:

ERDÉLYI ISTVÁN dr.

Olaszországi és franciaországi utamat befejezve, kötelességemnek tartom, hogy tapasztalataimról a MÁGYAR FILM hasábjain a szakma közvéleményének beszámoljak.

Először az olaszországi tapasztalataimról és benyomásaimról közlök beszámolót, nemcsak azért, mert utazásom első fele Rómába vitt, hanem azért is, mert az ott látottak engem is a legnagyobb mértékben megleptek. Azzal a meggyőződéssel hagytam el Olaszországot, hogy az olasz filmgyártás elérkezett ahhoz a magaslatához, amikor a világ legelső filmgyártó nemzetének produkcióival teljesen egyenrangúvá lett. Ez a tapasztalat bennünket, magyarokat a legőszintébb örömmel töltötte el, mert hiszen mindannyian szívből óhajtuk, hogy az olasz-magyar viszonylatban mindkét oldalon meglévő mélyes szimpátiák és az erős politikai barátság a két nemzet kulturális kapcsolatainak minden téren való kiépítésével erősödjék. Egyenesen pírulva kell arra gondolnunk, hogy az olasz filmgyártás produkciói mindeddig Magyarországon és a magyar filmgyártás produkciói Olaszországban nem kerülhettek a nagyközönség színe elé, annak ellenére, hogy mind az illetékes tényezők, mind pedig a társadalom legszélesebb rétegei a magyar-olasz kulturális kapcsolatoknak e téren való kiépítését a legnagyobb mértékben szükségesnek tartják, illetve kívánják.

Bizonyára tisztában vannak igen tisztelt olvasóim azzal, hogy a magyar filmimportot eddig ellátó három ország, és pedig az Egyesült Államok, Németország és Franciaország filmprodukciónak, illetve ezeknek a produkcióknak magyarországi behozatalát a háború megnehezítette, részben azért, hogy szállítási nehézségeket okozott, részben azért, hogy a valutakorlátozó intézkedések e filmek behozatalát megnehezítették, de legnagyobb mértékben azért, hogy ez országok filmgyártása az eddignél kisebb fogyasztó piacokra kénytelen berendezkedni és ezért egyik országban a gyártás mennyiségét, másfelől pedig a gyártási költségeket kénytelenek voltak csökkenteni. A magyar filmbehozatal szempontjából nagy fontossággal bíró francia filmgyártás számszerűleg körülbelül a háború előtti év termelésének a felére csökkent, az amerikai filmbehozatalnál a behozatali korlátozások körülbelül 30 százalékos kiesést okoztak és a német filmgyártás is érző a háború következtében előállott nehézségeket.

Hogyan készült fel Itália filmgyártása a háborúra?

Ilyen körülmények között egy semleges ország fejlődő filmgyártása részére kétségtelenül adva van a kedvező világgazdasági helyzet, mint ahogy a szerény körülmények között prosperáló magyar film-

gyártás is tapasztalhatja a kialakult konjunktúra kisebb előnyeit.

Az olasz filmgyártás, tapasztalataim szerint, a legnagyobb felkészültséggel és óriási anyagi áldozatkészéssel rohamozta meg a kialakult konjunktúrát és olyan nagyméretű feloldásról tett tanúságot a háború kezdete óta, ami, azt hiszem, példa nélkül áll a filmgyártás történetében.

Különböző szakcikkekben már tudtunk eddig arról, hogy Mussolini Olaszországa a hazai filmgyártás támogatása érdekében számtalan hatásos intézkedést fogantatott. Így például a hangos filmgyártás kezdete óta kizárólag olaszul beszélő filmeket enged az olasz mozgósínházakban bemutatni. Ez a körülmény maga is rendkívül megnehezíti az idegen nyelvű filmek behozatalát, mert egy költséges és körülményes szinkronizálási eljárás után lehet csak külföldi filmet Olaszországban előadni. De ezenkívül egyéb behozatali korlátozások is magas falakkal védik az olasz piacot, mint ahogy védi szisztematikusan és céltudatosan az olasz állami filmpolitika, amely a külföldi filmek behozatalát egy központi szerv kezében egységes irányítás mellett úgy végzi, hogy a hazai filmgyártás érdekeit a legmesszebbmenően szolgálja.

Tudjuk azt is, hogy Olaszország különböző nagy városaiban, így Rómán kívül Milanóban, Firenzében és Nápolyban is működnek modernül felszerelt filmgyári telepek; magában Rómában pedig a Cinecittá világhírű gyártelepén öt hatalmas műteremben készülnek a legmodernebb technikai lehetőségek teljes kiaknázása mellett az olasz hangos filmek. Mondanom sem kell hogy az olasz állam vagy az államilag irányított gyárak soha, semmiféle korlátozó rendszabállyal nem akadályozták az egyik, vagy másik filmgyár működését, hanem ellenkezőleg: mindent elkövetnek a minél több és minél jobb olasz filmek készítése érdekében.

Minő anyagi segítséget kap az államtól az olasz gyártó?

Az olasz filmgyártó filmje elkészítéséhez normális bankkamatra az állami filmbanktól filmenként 200.000 líra kölcsönt kap és a gyártási költségvetés fedezéséhez az állam filmenként 250

ezer líra vigalmi adó előleget folyósít készpénzben a gyártónak. Ez a vigalmi adó-visszatérítés úgy értendő, hogy az olasz mozik által befizetett vigalmi adókból az olasz filmekre jutó adót az olasz állam visszajuttatja az olasz gyártónak és pedig minden film tulajdonosa olyan összegű vigalmi adó-visszatérítést kap, amilyen összeget a filmgyártás bruttó-bevételei alapján filmje után az állami kasszába befizetett. Erre a vigalmi adó-visszatérítésre már a gyártás folyamán folyósítja a fenti összeget, mint előleget az olasz állam.

Ha meggondoljuk, hogy egyedül ez az előleg 70,000 pengőt tesz ki, az olcsó kamatú állami kölcsön pedig közel 60,000 pengőt, tehát egy olasz gyártónak az állam kb. 130,000 pengős hozzájárulással siet a segítségére, — elképzelhetjük: milyen könnyű a helyzete és milyen óriási lehetősége van az olasz filmgyártónak. Ilyen mértékű és ilyen jól megszervezett védelmet, illetőleg segítséget sehol a világon egyetlen filmgyártás sem élvez. Mussolini lángelméje azonban idejében felismerte azt, hogy egy modern alapon megszervezett népi államban a film úgyis mint a kultúra egyik fontos tényezője és úgyis, mint a propaganda leghatásosabb eszköze, milyen hallatlan erőt és jelentőségeit képvisel.

Az olasz film fejlődése

A céltudatos és a fentiek szerint páratlanul nagyarányú támogatások, valamint a háború óta különlegesen kedvező világgiazi helyzet odáig fejlesztette az olasz filmgyártást, hogy

immár Olaszország lett Európa legelső filmgyártó országa. Az olasz filmgyártás fejlődését illusztrálja az a körülmény, hogy amíg 1938-ban mindössze 44 olasz film készült, addig a folyó szezonnal április végéig 103 olasz film került műterembe. Ugyanakkor, amikor a francia filmgyártás ezévi produkciója a 60 filmet sem éri el és a német filmgyártás is a hírek szerint az évi 100 film alatt áll.

Azról, hogy az olasz filmgyártás minőségileg és művészi érték szempontjából milyen sokat fejlődött, természetesen csak a filmek bemutatásával lehetne a meglehetősen konzervatív magyar szakmát meggyőzni. Ha azt mondom, hogy a látott igen nagyszámú olasz film között több egészen elsőrendű jó filmet, (köztük világviszonylatban is kiemelkedő filmeket) láttam, sokan talán kétkedéssel fogadják. De bizonyára gondolkodóba fognak igen tisztelt kolégám esni, ha elmondom, hogy a római filmgyártó vállalatok házi vetítőterméiben állandóan a világ legkülönbözőbb országainak képviselőivel együtt néztem olasz filmeket és hogy ezeknek az országoknak a képviselői velem együtt elragadtatással nyilatkoztak az egyes látott filmekről és az olasz filmprodukciónak kiemelkedőbb értékeit a jövő szezonnra immár igen sok európai és tenzerentül ország részére megvásárolták.

Mennyi és milyen olasz film várható az új szezonnra?

Minthogy a tudomásom szerint rajtam kívül még több magyar filmkölcsönző kereste fel és szándékozik felkeresni Rómát filmvásárlás céljából, ennél fogva bizonyosnak látszik, hogy a

jövő szezón számára eléggé jelentékeny számú, véleményem szerint 10—15 olasz film már a szezón első felében forgalomba fog kerülni Magyarországon.

Néhány szót a közeljövőben hozzánk kerülő filmekről talán nem lesz érdektelen elmondani:

Az olasz filmgyártás mindig nagy előszeretettel foglalkozott történelmi film témákkal és ezeket hallatlan technikai felkészültséggel, gazdag tömegjele- netekkel állította elő. Ezeknek a filmeknek főhibájuk az volt, hogy kissé vonatott cselekményük és az olasz színészek deklamáló játéktípusa nem felelt meg a mi közönségünk ízlésének. Az olasz társadalmi témájú filmeknél szintén elsősorban a színészekkel volt baj, akiknek egyrésze egy külön típust képviselt és ezek a színésztípusok (főleg a férfi színészek) nem tudtak épp megjelenésüknél fogva az európai közönség körében népszerűséget szerezni. Most, amikor az olasz filmgyártás filmírókban és rendezőkben, valamint színészekben a világ minden tájáról a legkiválóbb erőket szerződtette és maga is több év tanulsága alapján sokat haladt, eljutott odáig, hogy teljesen filmszerű, kerek, érdekes és jól bonyolódó filmtörténeteket, magasszínvonalú rendezésben, egészen elsőrendű fotográfálásban tár a közönség elé s az új olasz filmszínészgárda első sorába érkezett színészek nemcsak játéka, hanem megjelenés szempontjából is elérkeztek a nem is európai, hanem amerikai filmszínészek és színésznők névjáig.

Az olasz filmszínészek

Az olasz filmszínészek közül külön is megemlítem Amadeo Nazzari-t, aki tipusban Enrol Flynn s Ronald Colman között helyezkedik el, Vittorio De Sica-t, aki Robert Taylor-nak és Charles Boyer-nak igen érdekes keveréke. A nők közül a legszebb

Assia Noris, a legkedvesebb és legnépszerűbb Maria Denis.

Nem akarom az egyes látott olasz filmek kritikáját, vagy leírását adni, mert egyrészt túl hosszú lenne amúgy is terjedelmes ismertetésem, de azért sem, mert könnyen azzal vádolhatnának meg, hogy reklámat kívánok csinálni egyes filmeknek. Ezért csak kuriozumképpen említem meg, hogy az olasz filmgyártás egyik most készülő világprodukciója, az „Alcazar” körülbelül 2,000,000 pengő költséggel készül, tavaly augusztus óta van műteremben

és körülbelül ez év júliusára várják a film teljes elkészítését. Ezt a filmet már gyártása alatt a világ majdnem minden államára óriási jogdíjak mellett eladták, egyébként két verzióban, spanyol és olasz nyelven készítették el. A film főszerepét a francia Mireille Balin játssza, rendezője pedig az olaszok Cecil B. De Mille-je, Augusto Genina. Erről a produkcióról Rómában is, Párisban is a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel beszélnek és úgy emlegetik, mint az európai filmgyártás eddigi csúcsteljesítményét. Alkalmam volt a film több kész jelenetét megnézni és a véleményem, hogy a nagy bizalmat nem ok nélkül előlegezik a filmnek.

Magyar filmek Itáliában

Érdekes tárgyalásokat folytattam az olasz filmgyártás magas irányítóival, elsősorban Nazzio Orazzi-val, az Enic (Ente Nazionale Industrie Cinematografica) elnökével, aki egyben

a Ministero della Cultura Popolare filmügyi államtitkára; Marchese Imperialival, aki az Enic igazgatója, valamint Commandatore Sant Angelo-val, aki az olasz filmexport állami főszervevények, az Union Nazionale Exportazione Pericola igazgatója. A magyar filmek olaszországi exportja ügyében és a korábban részben Budapesten folytatott tárgyalások folytatásaképpen megállapodtunk abban, hogy az új szezón számára Olaszország több kimagasló magyar filmet fog megvásárolni és ezeknek a filmeknek a kiválasztása Rómában már a legközelebbi jövőben megtörténik. Az átvételi árak előreláthatóan olyanok lesznek, hogy azzal a filmgyártók minden tekintetben meg lehetnek majd elégedve. De ezenkívül Olaszország messzemenő érdeklődést tanúsít a sikeres magyar filmek újra-elkészítésének joga (Remake-joga) iránt is és már eddig is megvásárolták a „Három sárkány”, „Bors István”, és a „Szervusz Péter” című filmek újrafilmesítési jogát. Mint érdekességet közlöm, hogy a „Három sárkány”-t éppen most forgatják Firenzében, Szlatinay Sándor, a kitűnő magyar filmrendező rendezésében.

✱

Azt hiszem, kötelességet teljesítek (bár nem mondok vele újat), amikor elmondom, hogy olaszországi utamon mind az olasz vezetők, mind pedig különböző gyártó vállalkozók a legnagyobb barátsággal és szeretettel fogadtak.

Külön hálás köszönetet kell mondanom a római-magyar követség sajtó attaséjának, Huszka István dr. úrnak szíves és baráti segítségéért, amellyel a maga részéről is mindent elkövetett, hogy az olasz-magyar kultúrkapcsolatok kiépítése szempontjából oly fontos magyar-olasz filmkapcsolatok minél nagyobb mértékben és minél gyorsabban létrejöjjenek.

Azzal a meggyőződéssel jöttem haza Olaszországból, hogy az olasz-magyar filmkapcsolatok ügye immár a legjobb stádiumba lépett, mert ezt most már a hivatalos körök nélkül a magánvállalkozás a legteljesebb mértékben fel fogja karolni és ha illetékesek csak a legcsekélyebb mértékben is segítségünkre lesznek, úgy ezek a kapcsolatok igen gyorsan és rendkívüli mértékben ki fognak fejlődni.

Mozi szénét

rendelje

Molnár Ferenc

vevőtőszén kereskedőnél

Budapest, VII., Erzsébet-körút 8.

Telefon: 140-736, 222-105

Premier Plan

TAMÁSY JÓZSEF

Rövidesen negyedszázados szakmai jubileumát ünnepelheti a mindössze 48 éves kartársunk, aki 1918-ban került az Angol-Magyar filmszínház-konzern kötelékébe. Vezetője volt a Király-mozinak, Baross-mozinak, Népotthon-mozinak. Mindháromat felvirágoztatta rövid idő alatt. Itt tanulta ki, még hozzá alaposan, a szakma bonyolult mozi- és kölcsönzési ügyeit. Négyévi működés után a Magyar-Osztrák filmkölcsönző-vállalat vezetőjéül hívták meg. A három legnagyobb amerikai filmgyár, a Metro, Warner és Paramount Európa részére egyesített budapesti fiókjának, a híres Farametnek szintén kölcsönosztályát vezette két évig, a vállalat megszűnéséig. Ekkor a különvált vállalatok egyike, a Metro szerződtette, ahol tíz évig vezette a kölcsönosztályt. A legjobb iskolát végezte itt. Megismert alaposan mindent és mindenkit. Két évvel ezelőtt az Ufa hódította el és itt cégvezetői minőségben intézi a filmkereskedelmi ügyeket. Az OMME választmányi tagja, résztvesz több albizottság munkájában. Ujabbban a Filmkamara is meghívta szakértő bizottságába. A Kamara előkészítő munkájában már korábban résztvett. A maga erejéből, minden protekció nélkül, egyedül lankadatlan munkával és tehetséggel küzdötte fel magát mai előkelő szakmai helyére. A komolyság, meglontoltság az alaptermészete. Ez illik is egy háromgyermekes családapához, akinek az egyik fia már harmadéves egyetemi hallgató. A ta'onmáriás is stílusos hozzá, amit egyetlen szórakozásként családi és baráti körben nagyritkán játszik.

M O Z I

SZERKESZTI: MORVAY PÁL
A MMOE ÜGYVEZETŐ ALELNÖKE
MAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGEDELVESEK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A mozis társadalom adakozása
az árvízsujtottak javára

Az árvízkárosultak felsegélyezésére a Moziegyesület részéről kezdeményezett gyűjtésre a Magyar Filmirodánál vezetett külön számlára, továbbá közvetlenül a Moziegyesülethez április 30-ig 4991 pengő 50 fillér folyt be az alábbi részletezés szerint:

Budapest:

Admirál	30.—
Alfa	60.—
Alkotás	30.—
Andrássy	20.—
Astoria	30.—
Astra	50.—
Belvárosi	25.—
Béke	25.—
Bodográf	30.—
Budai Apollo	100.—
Capitol	100.—
Corso	185.—
Corvin	150.—
Damjanich	20.—
Délibáb	30.90
Elit	100.—
Fortuna (városi)	20.—
Fortuna (ligeti)	10.—
Forum	250.—
Gloria	25.75
Homeros	15.—
Hollywood	36.05
Hunnia	5.12
Józsefvárosi	60.—
Korona	10.—
Kristály	10.—
Kultúr	20.—
Ludovika	20.—
Nép	50.—
Nyugat	20.—
Olympia	50.—
Otthon	40.—
Palota	40.—
Phónix	30.—
Pluto	15.—
Ráday	12.36
Rex	25.—
Rialtó	50.—
Roxy	27.—
Simplon	150.—
Stan	25.—
Tátra	30.—
Törekvés	10.—
Turán	30.—
Turul	20.—
Univerzum	16.—
Uránia	225.99
Uranus	25.—
Vesta	50.—
Vénusz	20.—
Zuglói	100.—

Vidék:

Abádszalók	5.—
Abony	5.—
Adony	4.—
Ajka-Pannonia	4.—
Ajka-Csingervölgy	3.—
Aknaszlatina	4.—
Alag	3.—
Albertfalva	20.—

Alpár	5.—
Ács	3.—
Baglyasalja	7.—
Baja-Központi	20.—
Bajaszentistván	6.—
Bakonycsernye	3.—
Balatonkenese	4.12
Balkány	2.—
Balmazújváros	10.30
Battonya	8.24
Bátaszék	4.—
Beled	4.—
Berettyóújfalú	10.—
Berhida	2.—
Békés	7.—
Békéscsaba-Apollo	23.—
Békéscsaba-Uránia	5.—
Békéssámsón	2.—
Bodajk	3.—
Budafok-Árpád	12.—
Budakeszi-Polgári	10.—
Budaörs	4.—
Budatétény	8.—
Bustyaháza	2.—
Cellőmölke	10.—
Cibakháza	4.—
Csanádapáca	3.—
Csap	5.—
Csenger	3.—
Csepel-Apollo	9.—
Csepel-Kultúr	19.—
Csillaghegy-Csillag	5.—
Csolnok	3.—
Csorna	5.—
Debrecen-Meteor	17.60
Derecske	5.—
Devecser	4.—
Déaványa	10.—
Diósgyőr-Diadal	6.—
Doboz	2.—
Dombóvár	20.—
Dömsöd	3.—
Dunaföldvár	8.—
Dunaharaszti	15.—
Dunakeszi	7.—
Dunapentele	3.—
Dunaszerdahely	8.—
Elek	10.—
Endrőd	4.—
Enying	3.09
Esztergom-Elit	5.—
Esztergom-Kultúr	30.—
Fadd	4.—
Fehérgyarmat	6.—
Felsőgalla	20.—
Fonyód	3.—
Forróéncs	3.—
Fülek	20.—
Füzesabony	4.—
Füzesgyarmat	10.—
Galánta	10.—
Gara	4.—
Gádoros	4.—
Görbehalom	4.12
Guta	4.—
Gyékényes	3.—
Gyöngyös-Apollo	15.—
Gyöngy	2.—
Győr-Apollo	31.—
Győr-Elit	30.90

Györszentiván	3.—	Nagyszénás	40.—	Ujpest-Apolol	25.—
Hajdúböszörmény-Bocskay	6.—	Nádudvar	2.—	Ujpest-Corso	70.—
Hajdúböszörmény-Uránia	6.—	Nyergesújfalu	3.09	Ujpest-Tündér	15.—
Hajdúnánás	4.—	Nyiregyháza-Uránia	30.—	Ujpest-Uránia	25.75
Hercegfalva	4.—	Ózd-Corso	4.—	Ujszász	5.—
Hódmezővásárhely	25.—	Paks	6.—	Vajszló	3.—
Huszt	10.—	Pápa-Corso	35.—	Vágfarkasd	3.—
Ilosva	2.—	Pápa-Jókai	35.—	Vágsellye	3.—
Igal	2.—	Párkány	15.—	Várpalota	50.—
Ipolyság	8.—	Pásztó	3.—	Verebély	2.—
Irsa	5.—	Pécs	3.—	Visegrád	2.—
Isaszeg	4.—	Perecsény	2.—	Zagyvapálfalva	10.—
Izsák	3.—	Pesthidegkút	10.—	Zalaegerszeg	16.—
Jánoshalma	3.—	Pestszenterzsébet-Corvin	8.—	Zalalövő	2.—
Jánosháza	3.—	Pestszenterzsébet-Erzsébet	10.—	Zirc	3.—
Jászapáti	10.—	Pestszentlőrinc-Adria	22.50		
Jászárokszállás	6.—	Pestszentlőrinc-Fórum	22.50		
Jászfákóhalom	4.—	Pestújhely-Corso	30.—		
Jászládány	4.—	Pécsvár	3.—		
Jolsva	4.—	Pét	6.—		
Kalocsa	10.—	Pilis	4.—		
Kapuvár	4.—	Pilisborosjenő	20.—		
Kál	3.—	Pilisvörösvár	10.—		
Keszthely	10.—	Piszke	6.—		
Királyhelme	3.—	Polgár	5.—		
Kisalag	5.—	Rahó	2.—		
Kisbér	10.—	Rakamaz	3.—		
Kiskőrös	6.—	Rákoscaba	16.—		
Kiskúndorozsma	10.—	Rákoshegy	5.—		
Kiskúnfélegyháza	10.—	Rákosliget	10.—		
Kiskúnhalas	10.—	Rákospalota-Colosseum	25.—		
Kispest-Flora	50.—	Rákospalota-Tavaszi	12.—		
Kispest-Royal	32.96	Recsk	2.—		
Kispest-Stefánia	30.—	Révfülp	2.—		
Kispest-Wekerle	50.—	Rozsnyó	8.—		
Kistelek	10.—	Rudabánya	3.—		
Kisterenye	3.—	Sajószentpéter	5.—		
Kisújszállás	6.—	Salgótarján	65.—		
Kiszombor	3.—	Sarkad	10.—		
Komádi	3.—	Sashalom-Forum	6.—		
Komárom-Turul	20.—	Sashalom-Uránia	5.15		
Komló	3.—	Sárbogárd	4.—		
Körmend	8.24	Sárospatak	12.—		
Körösladány	5.—	Sásd	3.—		
Kúnágota	3.—	Sellye	9.—		
Kúnhegyes	4.—	Selyp	3.—		
Kúnmadaras	4.—	Siklós	12.—		
Körösmező	2.—	Solt	2.—		
Léva-Orient	15.—	Somorja	3.—		
Losonc-Apollo	15.—	Sensálybányatelep	10.—		
Losonc-Hungária	15.—	Sopron-Elit	20.—		
Magyardíószeg	2.—	Sopronbánfalva	8.—		
Makó-Corso	20.—	Sopronlövő	4.—		
Makó-Park	25.—	Sümeg	5.—		
Mezőberény	10.—	Szabadszállás	3.09		
Mezőkászony	2.—	Szarvas	9.—		
Mezőkövesd	6.—	Szeghalom	20.—		
Mezőtúr	20.—	Szegvár	3.—		
Mélykút	4.—	Szekszárd	10.—		
Mindszent	4.—	Szentes-Tudományos	15.—		
Miskolc-Corso	10.—	Szentes-Gloria	15.—		
Mohács	15.—	Szentgotthárd	12.—		
Moson	30.—	Szentlőrinc	3.—		
Mór	3.—	Szerencs	4.—		
Magyaróvár	50.—	Szécsény	3.—		
Nagybocskó	2.—	Székesfehérvár-Gloria	8.—		
Nagyecsed	3.—	Szikszó	4.—		
Nagykőrös	10.—	Szolnok-Millennium	15.—		
Nagyléta	4.—	Szolnok-Nemzeti és Színház	50.—		
Nagymaros	4.—	Szolyva	2.—		
Nagygyeny	2.—	Szödliget	4.12		
Nagysurány	4.—	Szőreg	3.—		
		Tapolca	3.—		
		Tarcal	3.—		
		Tatabánya	12.—		
		Técső	2.—		
		Tiszaújfalv	2.—		
		Tokod	20.—		
		Tolna	7.—		
		Tolnatamási	2.—		
		Tótkomlós	10.—		
		Tótváros	30.—		
		Törökszentmiklós	3.—		
		Túrkeve	5.—		
		Ujkécske	5.—		

A *Moziegyesület* ezúttal utoljára hívja fel azokat az engedélyeseket, akik a mai napig elmulasztották adományukat beküldeni, hogy mulasztásukat haladéktalanul pótolják. Azokat az engedélyeseket pedig, akik közvetlenül, vagy valamely helyi hatóság útján, esetleg valamelyik napilap útján küldték be adományukat, felhívjuk, hogy haladéktalanul jelentsék be és igazolják *Egyesületünk*nél a befizetés tényét és összegszerűségét. Ugyanez vonatkozik azokra is, akik nemcsak az *Egyesület*nél, hanem más helyen is adakoztak.

ITT AZ IDEJE,

hogy elavult gépházát modernizálja. Szállítunk teljes mozgóképszínházi berendezéseket, mindenféle gyártmányú vetítógépet és alkatrészt a legolcsóbb árban.

Kinovox

hangosfilmkészülékek, lendpályás adapterek, speciális nagyteljesítményű és wide-range hangszórók.

Robur

vetítőberendezések; oszlopszék, tűzvédő dobok, filmorsók, lámpaházak, kertecselők, krátervetítő stb.

Hatay Superion

hangosfilm fotocellák magyarországi vezérképvisellete. Busch Neo-Kino vetítő tükrök és objektívek.

Savaco service

Vetítőszen, filmragasztó, gépolaj, diascop papírszalag, hanglámpa. Alkalmi gépekben állandóan legnagyobb raktár. Kedvező fizetési feltételek.

Az

Electric

berendezések megbízhatóságát számos elismerés igazolja.

Minden beszerzés előtt kérjen árajánlatot!
BUDAPEST, RÖKK SZILÁRD-U. 18.
Telefon: 344-782.

A BAJAI URÁNIA JÓTÉKONY ELŐADÁSA AZ ÁRVÍZKÁROSULTAK JAVÁRA

A *Bajai Uránia Filmszínház* igazgatója, Szilágyi György a napokban külön előadást rendezett az árvíz-károsultak felsegélyezésére. A jótékony célú előadás 345 pengő tiszta jövedelmet eredményezett, mely összegnek a 64.100 sz. csekk-számlára való befizetése megtörtént.

Választmányi ülés

A *Mozi Egyesület* választmánya április 29-én tartotta rendes választmányi ülését, melynek során tagul felvették a budapesti *Capitol*, a *polgári Korona*, a *füleki Turul*, a *fonyódi Kert*, a *kisküindorozsmái Turul*, az *erseküjvári Turul*, a *komáromi Jókai*, a *dunaszerdahelyi Nemzeti* és a *sölymári Leventé* mozgósínházakat.

Tudomásul vette a választmány az árvíz-károsultak javára rendezett gyűjtést és elrendelte a gyűjtés eredményének a MAGYAR FILM-ben való közzétételét, egyben újlag felszólította a gyűjtésben eddig részt nem vettek mulasztásuk haladéktalan pótlására.

Intézkedett a választmány a tekintetben is, hogy a *Bornemisza Gábor Üdülőház* megvalósítása ügyében a megfelelő lépések megtéessenek.

Varsányi Elemér dr., a *Nap* mozgó engedélyesének tagságát a választmány az alapszabályok 10. §-ának d) pontja alapján tagdíjhátralék címén törölte.

Tudomásul vette a választmány a szabadjegy vizsgáló-átalány befizetési eredményeit és elhatározta, hogy még egy utolsó felszólítás eredménytelensége esetén azt a négy mozgósínházat, melyek az általányt nem fizették be, az adóközösségből kizárja.

Köszönettel vette tudomásul a választmány *Bencs Zoltán* dr. elnöknek a felvidéki mozgósínházak vizsgáló-mérséklése terén történt eredményes eljárását.

Sajnálattal vette tudomásul a választmány a kétszlager ügyben kiadott miniszteri határozatot és elhatározta, hogy ezt az ügyet taggyűlésen kísérel meg rendezni.

Felvidéki városok mozijainak vizsgáló adója

Ismeretes, hogy a cseh megszállás alól felszabadult városok mozgósínházai cseh örökség gyanánt 20-30%-os vizsgálóadót fizettek egész a legutóbbi időkig. Ezt a lehetetlen állapotot orvoslandó, *Bencs Zoltán* dr., a *Mozi Egyesület* elnöke közvetlenül a belügyminiszterhez fordult panasszal, melynek elintézéséért az alábbi hivatalos értesítést kapta az *Egyesület*:

Szám: ad 33.155/1940.

Mélt. dr. *Bencs Zoltán* úrnak, ny. min. tan., orsz. gy. képviselő, a *Mozgófényképüzemengedélyesek Országos Egyesülete Elnökének*.

Ertesítem Méltóságodat, hogy az 1940. évi március hó 2-án 32.174/1940. IV. szám alatt a felvidéki városok polgármestereihez oly értelmű felhívást intéztem, hogy a mozgófénykép-színházak az érdekelt engedélyes részéről előterjesztendő kérelem esetén általánosságban állapítsák meg az és az általányozás során legyenek figyelemmel arra, hogy a megterhelés 10%-nál magasabb ne legyen.

Budapest, 1940. évi április hó 29-én.

A miniszter rendeletéből:

dr. *Sass Elemér* s. k. min. osztályfőnök.

Felhívjuk az érdekelt felvidéki kartársak figyelmét arra, hogy a fenthivatkozott 32.174/1940. IV. sz. miniszteri felhívásra hivatkozva, kérjük az illetékes polgármesterektől a vizsgálóadó ily értelmű megállapítását, illetve mérés-kelését és amennyiben eljárásuk eredménytelen maradna, forduljanak panaszukkal a *Mozi Egyesülethez*.

ÚJ FILMEK

Hulló csillagok

(La fin du jour)

Irtó: *Julien Duvivier* és *Charles Spaak*
Rendezte: *Julien Duvivier*
Zene: *Maurice Jaubert*
Főszereplők: *Louis Jouvet*, *Victor Francen*, *Michel Simon*, *Madelaine Ozeray*
Gyártotta: *Francinex-Regina* film
Beszél: franciául
Magyar szöveg: *Pünkösti Andor*
Hossza: 2758 méter
Cenzúra: aluli
Kölcsönző: *Palatinus*
Bemutatta: *Forum*, április 29.

*

A kiöregedett színészek otthonában nagy esemény az öreg hősszerelmes, *Saint-Clair* érkezése. Az Otthonban él *Marny* is, akinek a feleségét hajdan *Saint-Clair* elcsábította. Az öreg hősszerelmes régi fogássaival elkápráztatja a kis, ártatlan szolgálóleányt, *Jeanettet*, aki halálosan beleszeret. *Cabrissade*, aki szintén az Otthon lakója, egész életét színházban töltötte, de soha a közönség előtt meg nem jelenhetett; ő volt a legnagyobb színészek helyettese, neki kellett volna beugrani, ha azok betegek... azonban azok állandóan makkegészségesek voltak. Ez *Cabrissade* legnagyobb fájdalma. *Saint-Clairre* még egyszer rámosolyog a szerencse: egy volt szerelme végrendeletében ráhagyta a valamikor tőle kapott 100.000 frankos gyűrűt. *Saint-Clair* azonnal *Monte Carlóba* utazik, ahol eljártassa a gyűrű árát. Letörtén jön haza. Elméje lassan elborul. Örületében rá akarja venni *Jeanettet*, hogy legyen öngyilkos érte... De *Marny* résen van. Megakadályozza a lány öngyilkosságát, de már késő, hogy *Saint-Clair* megbosszulja magát, mert azon kitört az örület. *Cabrissade* életének nagy vágya — publikum előtt játszani — teljesült. De felépését megelőzően magánéletében meg-rázó dolog történik s így belesül szerepébe, dadog. Egy világ omlik össze a szerencsétlen öregben, nincs miért tovább élnie. A film záróakkordja *Cabrissade* utolsó útja. Temetésén fájó szívvel búcsúztatják ittmaradt öreg bajtársai.

*

A *velencei Biennalen* is nagy sikert aratott *Mussolini-díjnyertes* film az évad legjobb francia filmje, *Duvivier*, a „*Táncrend*” alkotója ismét újat, művészt nyújt. Történés tulajdonképpen kevés van a film-ben, *Duvivier* az ember lelki világát akarta ábrázolni képben és ez a merész vállalkozása teljes mértékben sikerült. Nagyszerű segítő társai voltak a kiváló színész-gárda élén a főszereplők. *Jouvet* és *Michel Simon* játssza a két megöregedni nem

akaró színészt. *Jouvet* az öregségében is hódító, hiú *Don Juan*, *Michel Simon* az örök gyermek szerepében nyújt felejthetetlen alakítást. *Victor Francen* talán még sohasem volt ennyire emberi. Az újdonság nemcsak a francia film kedvelőinek jelent csemegét, hanem mindenki-nek, aki a művészt szereti.

K. M.

Lázadó szerelem

(Ihr erstes Erlebnis)

Irtó: *Julia Kay*
Rendezte: *Baky József*
Főszereplők: *Ilse Werner*, *Johannes Riemann*, *Volker v. Collande*, *Charlott Daudert*
Gyártotta: *UFA*
Beszél: németül
Magyar szöveg: *K. Halász Gyula*
Hossza: 2395 méter
Cenzúra: aluli
Kölcsönző: *UFA*
Bemutatta: *Uránia*, *City*, május 2.

*

Egy földbirtokos család egyetlen leánya, *Marianne*, művészi hajlamokat érez magában, festő akar lenni és ettől az elhatározásától gyerekkori pajtása, *Jochen*, aki most *Marianne* édesapjának intézője, sem tudja eltéríteni. *Jochen* földért élő gazdálkodó, aki mélységesen szereti pajtását. *Mariannet* azonban a művészet hívja... Rajzaival beállít *Brenner* festőművész professzorhoz, aki beleegyezik, hogy *Marianne* növendéke legyen. A lány *Meyerné* művészpanziójának lakója lesz és éli a többi fiatal bohém életét. *Mariannera* *Brenner* professzor egyre nagyobb hatást tesz és a professzor sem tud szabadulni a leány varázsa alól. *Brenner* megvallja *Mariannának*, hogy nem tud nélküle élni. A kétség súlyát sem *Brenner*, sem a leány nem bírják tovább. *Marianne* elmarad az órákról, de egy nap felkeresi *Brenner* feleségét és elmondja, hogy a professzor és ő szeretik egymást. *Brennerné*, aki 15 esztendő telt el az ura mellett, küzd a boldogságáért. *Brenner*, amikor megtudja, hogy *Marianne* a feleségénél járt, elmondja az asszonynak, hogy milyen súlyos lelkiváltságon megy át s hogy az ő és a leány akarata ellenére szövődött köztük ez a szerelem. *Brenner* úgy érzi, hogy magányra van szüksége, hogy dönteni tudjon ebben a három ember életére kiható kérdésben. Elbúcsúzik *Mariannétól* is és elutazik. *Marianne* úgy érzi, hogy ezt nem tudja túlélni. *Csomagol*, hogy *Brenner* után utazzék. Ekkor érkezik meg váratlanul *Jochen*, aki tudja, hogy mindaz, ami a leány lelkében lejátszódik, csak tavaszi vihar s hogy a lépés, amit *Marianne* tenni akar, jövátéhetetlen. De *Marianne* már nem gondolkodik csak szeret, nem bán semmit, elmegy. *Brenner* csodálkozva fogadja *Mariannet*. A halászfalu csendjében másként festenek a tények. *Marianne* címére sürgöny érkezik, amelyben *Jochen* közli, hogy ön-

Premiermozik műsora:

ÁTRIUM
CASINO
CITY
CORSO
DÉCSI
FORUM
OMNIA
RADIUS
ROYAL APOLLO
SCALA
URÁNIA

Halhatatlan keringő
Tamás úrli
Lázadó szerelem
Andy Heardyt elkapja
Kár volt hazudni
Hulló csillagok
Hurrá! Apa lettem!
Örökké!
Oz
Fekete éjszakák
Lázadó szerelem

máj. 2-től
máj. 2-től
máj. 2-től
ápr. 23-től
ápr. 16-től
ápr. 29-től
ápr. 30-tól
ápr. 20-tól
márc. 21-től
ápr. 26-től
máj. 2-től

Tobis
Mozgófénykép.
UFA
Metro
Objectiv
Palatinus
Standard
Csepreghy
Metro
Paramount
UFA

gyilkos lesz. Ez a hír felszabadítja a leány lelkében gyermekkora óta élő igazi érzelmeiket. Sirva fut ki a zúgó viharban a hajóállomásra, Jochenhez akar menni, aki nincs többé. S ekkor megérkezik a holtak hitt Jochen, aki mit sem tud a táviratról, amelyet a Mariannéért aggódó lakótársai adtak fel. A professzor lelki válsága elsímul, s Marianne lelkében is véget ér a tavaszi vihar. Elszállnak a művészalmok. A néhány hét múlva Marianne látogatására a birtokra érkező volt növendéktársak Mariannét már Jochen intéző úr menyasszonyaként üdvözölhetik.

*

Ilse Werner, egy fiatal német filmszínésznő bemutatkozását adja ez a hol derűs, hol borús film, amely ifjú művésznövendékek életét igyekszik bemutatni Quartier Latin-szerű fészkekben. A vidám, gondtalan bohém-társaság epizódjai közé majdnem tragikus súllyal nehezedik az egyik leánytanítvány szerelme tanára iránt. Ilse Werner csinos, kellemes, friss jelenség és kétségkívül tehetséget árul el.

V. D.

Hurrá! Apa lettem!

(Hurrah, ich bin Papa!)

Irta: Thea von Harbou
Rendezte: Kurt Hoffmann

Főszereplők: Heinz Rühmann, Carola Höhn, Ursula Grabley, Walter Schuller
Gyártotta: Cine-Allianz

Beszél: németül

Magyar szöveg: Lajthay Károly
Hossza: 2179 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Filmértékesítő

Bemutatta: Omnia, április 30.

Kérdődik
a reprisz-szezon,
jegyezze elő idejekorán
filmjei dukkózását

**ARANY
FILMDUCCO**

Laboratórium: Dankó-u. 22. Tel.: 149-489
Városi iroda: Erzsébet-krt. 13. Tel.: 421-183

A MAGYAR FILM az egyetlen szakmai hirdetési orgánium!

Péter Ohlsen barátunk egyáltalán nem hasonlít apjára. Apja dúsgazdag, komoly munkás, földbirtokos, aki csak a gazdagságának és vagyonának él. Péter ellenben léha, dologkerülő, még a diplomáját sem szerezte meg és csak barátainak és a mulatásnak él. Nap mint nap becsipve, hajnal felé kerül haza. Egy reggel, mikor hálószobájába belép egy igen kedves ki-fiúcskát talál az ágyban. Mellette egy levél, mely a következőképpen szól: „Három évig én gondoztam a kis fiút, most te következel. Elvégre te vagy az apja! Tedd a kötelességedet! aláírás: M.” Péter hiába kutat multjában: nem tud ilyen komoly következményre visszaemlékezni. Bána-tosan mennek vonaton vissza Berlinbe és az úton az étkezőkocsiban megismerkednek egy hölgygel, aki az egész utazás alatt igen nagy érdeklődést tanúsít a kis Hanzika iránt. Péter megtudja, hogy a hölgyet Kathrinnak hívják és képzett óvónő. Nosza felfogadja a kis Hanzit mellé gyermek-kertésznőnek. Ettől a pillanattól kezdve minden megváltozik az edig lump Péter házában. Kihajigálja összes léha barátait, barátnőit. Elhatározza, hogy vizsgáit leteszi és diplomáját megszerzi. Péter remek apának bizonyult, Kathrin pedig kitűnően neveli és ápolja a kis fiút. Mintha csak az ő gyereke lenne. Közben Kathrin kissé gyanúsán sokat van együtt Péter barátunk apjával, az öreg Ohlsen-nel. Valami titkok lehet, ami már-már Péternek is feltűnik. Az öreg Ohlsen Kathrin útján értesülést szerez fia megjavulásáról és titokban meglátogatja unokáját. Péter közben elkészül vizsgáival és boldogan siet Kathrinnak — akit napról-napra jobban megszeretett — elűsölgölni, hogy megvan a diploma. Otthon Kathrinnak hült helyét találja, csak egy levelet talál az íróasztalon, melyet apja írt hozzá. Ebben a levélben tudomására hozza, hogy úgy látszik félreértés történt, a kis Hanzinak nem ő az apja és vigye oda a kisfiút, ahol az anya át fogja venni a gyereket. Péter szomorúan megy a kis Hanzikával az ópárhoz, akinél kiderül, hogy a gyerekeknek Kathrin az anyja, aki szándékosan követte a kis Hanzikát mindenüvé és aki négy és fél évvel ezelőtt egy alarcosbálon ismerkedett meg Péterrel. Péter boldogan örül az új megoldásnak és túlaradó szívvel öleli magához jövődöbéli feleségét és a boldog ópápával együtt az édes kis Hanzikát.

*

Heinz Rühmann ma kétségtelenül a legnépszerűbb német komikus. Filmjeit — annak ellenére, hogy csak ritkán sikerül neki épkézláb meséjű vígjátékot írni — mindenkor szívesen fogadja a közönség. Ezúttal azonban a történet is friss, üde, eleven és, ami a fő, Heinz Rühmannnak bőven nyílik alkalmá megnevetetni a nézőt. Rajta kívül az ennivalóan édes kis gyermekszereplő, Walter Schuller a sztár, akinek Rühmannnal való párjelenetei felejthetetlenül kedvesek.

K. M.

KULTÚRFILM

Svédország leállította kultúrfilmgyártását

A svéd filmkölcsönző elnökgazdája, Olaf Andersson nyilatkozott a sajtóban, hogy a kultúrfilmgyártást vállalata beszünteti és a jövőben csak hirdató- és játékfilmgyártással, valamint mozgónak irányításával foglalkozik.

A gyártást leállításának indoklásául felhozta, hogy a svéd kultúrigényeknek megfelelő költségeken és művészi nívón kiállított kultúrfilmeket a mai viszonyok között Svédország területén rentábilisan nem tudják forgalmazni. Miután pedig az államtól semmiféle támogatást nem élveznek, kénytelenek a szépen virágzó és magas színvonalat elért gyártással felhagyni.

A feltűnést keltő bejelentéshez a német szakajtó hozzáfűzi, hogy Németországban a filmkamara támogató rendelkezéseinek köszönhető, hogy a kultúrfilmgyártás megtalálta számításait és öröndetes fejlődést mutat évről-évre. Ennek köszönhető, hogy még a háborús időben is zavartalanul készülhetnek a német kultúrfilmek (mint ismeretes, Németországban a mozgók minden műsorában helyet kell kapnia egy kultúrfilmnek. A szerk.)

A svéd példa és a német hozzászólás világosan mutatja, hogy a filmkultúra szempontjából fontos a kultúrfilmgyártás és még a magyarországi viszonyoknál sokkal kedvezőbb filmpiaci rendelkező országokban is csak megfelelő számításokkal mutathat fel eredményt. Ennek szükségességét ismerte fel a magyar kormány is, amikor elrendelte, hogy a mozgók műsorán szereplő kultúrfilmek 30%-át magyar rövidfilmekből állítsák össze.

Rámutatunk arra is ezen a helyen, hogy a helyes szándék nem érte el teljesen a célját, mert a külföldi hirdóknak a legutóbbi időben történt térhódítása leszállította a kultúrfilmeket a mozik műsoráról, és ezért a támogatás ellenére sem nyílt nagyobb lehetőség a magyar kultúrfilmek számára. A magyar rövid-filmgyártás nevében már több ízben kértük, hogy a külföldi hirdók is beleszámíttassanak a százalékos arányszámba, hogy ily módon nagyobb helyet biztosíthassunk a magyar rövidfilmeknek. Úgy tudjuk, illetékesek foglalkoznak is azzal a gondolattal, hogy a kultúrfilmrendeletet minél előbb adják ki, hogy ne következzenek be nálunk is a magyar kultúrfilmek szám- és színvonalbeli esése. E nemkívánatos visszafejlődés helyett kénytelenek a svédok is a kultúrfilmgyártás teljes leállítását választani.

21 KULTÚRFILMET MUTAT BE A VÁSÁRON A KÜLKERESKEDELMI HIVATAL

A M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal az idei Vásáron is felállította nagyszabású pavilonját, hogy bemutassa jól szemléltető módon a magyar ipari és mezőgazdasági exportértékeket. A pavilonban egy 300 személyt befogadó mozi építettek, ahol vetítésre kerül a Külkereskedelmi Hivatal propagandájaképpen készült, szám szerint 21 érdekes kultúrfilm. Reggeltől-estig állandóan telt házak mellett peregnék

ezek a címük szerint következő filmek:

Sertésenyésztés Magyarországon, A magyar vad, Juhtenyésztés Magyarországon, A magyar gyümölcs, Hallo! Halló!, Magyar textilipar, Miből élünk?, Tej, élet, erő, egészség, Magyar bor, Vadászat Magyarországon, A magyar falu művészete, Magyar búza, Magyar kohászat, Szarvasmarhatenyésztés Magyarországon, Magyar villamosipar, Megjött a posta, Magyar gépipar, Magyar baromfi, Magyar ló, Árvíz, Magyar föld, magyar munka.

Az utóbbit kellett volna elsősorban említenünk, mert ez a kultúrfilm készült legújabbban, amely tulajdonképpen kivonata a Külkereskedelmi Hivatal korábban készült filmjeinek. Az ügyes összeállítás Hamza Pál munkája, a film tempós kísé-
rózenéjét pedig Reuter Lajos szerezte. Még csak azt említjük meg, hogy a Vásár Külkereskedelmi pavillonjában bemutatásra kerülő filmek a Magyar Filmroda produktumai. A Magyar föld, magyar munka című összefoglaló kultúrfilmlet a megnyitás alkalmával Horthy Miklós kormányzó is megtekintette és őszinte elismerését fejezte ki a sikerült munka iránt.

FILM A PORCELLÁNROL

A Magyar Filmroda kultúrfilmsorozatának egyik különleges darabja most készült el és a magyar porcellán-iparművészet remekbe készült figuráit mutatja be filmszerűen szép és ötletes keretben. A Forcellán címet viselő legújabb magyar kultúrfilm szövegkönyvét Cserépy László és Apáthy Imre írta, rendezte és a filmet összeállította Cserépy László, a kísérő zenét Jeszenszky Andor szerezte. A művészi fényképezést Fekete Ferenc végezte.

**A
Palló film
és
Continental film**

ÚJ HELYISÉGE
május 1-től

VII. Erzsébet-krt 13
(Hiradó mozi-ház)

Telefon: 421-183

ÚJABB KULTÚRFILM BUDAPESTRŐL

A magyar főváros már több filmoperatőrt ösztönzött arra, hogy megörökítse azt a rengeteg szépséget és érdekességet, amelyet nemcsak mi, ősbudapestiek értékelünk frissen nap-nap után, de amelyeket a külföldi látogatók sem felejtnek el soha. A magyar operatőrök közül most Gyuricza János készített kultúrfilmlet Budapestről A Duna gyöngye címen. Alkalmunk volt látni felvételeket a filmből és bár nem szándékozzunk elébevégni a teljesen kész film közeli nyilvános bemutatójának, annyit már most hírül adhatunk, hogy a magyar fővárosról készült új film mintha egy új Budapestet fedezne fel előttünk. Gyuricza János meglátásai, beállításai újszerűek, tónusa (a film végig zöldre színezett) a gyakorlott szakember mesteri munkája.

MAGYAR VADÁSZ-KULTÚRFILM-BEMUTATÓ BELGRÁDBAN

A délszláv vadászszövetség kölesönkérte a Magyar Külkereskedelmi Hivatal vadász-kultúrfilmjét és azt április 29-én, hétfőn délelőtt tíz órakor mutatta be a belgrádi Uránia-mozgóképszínházban. Az előadásra meghívták Bakách-Besseney György báró belgrádi magyar követet, akit a délszláv vadászszövetség nevében Trifunovics Stefan elnök, továbbá Gradojevics Borivoje és Milovanovics Nikola alelnökök vártak. A terembe lépő követet az egybegyűlt közönség tapsmal üdvözölte, Trifunovics elnök pedig szerbnyelvű beszédében üdvözölte. Bakách-Besseney György báró francia nyelven válaszolt. Milovanovics alelnök ezután megköszönte Rihmer Oszkárnak, a Magyar Külkereskedelmi Hivatal belgrádi vezetőjének a film rendelkezésre bocsátását. Ezután került sor a film bemutatására, amelyet a jelenvolt nagyszámú közönség nagy tetszéssel fogadott. Az előadás után Trifunovics elnök annak a reményének adott kifejezést, hogy a magyar és délszláv vadászszövetségek a jövőben eredményesen fognak együttműködni és ezzel hozzá fognak járulni a két ország kulturális kapcsolatainak elmélyítéséhez.

FILM A SEJTEK ÉLETÉRŐL

A Budapesti Orvosi Kör előadásorozatának keretében április 29-én, hétfőn este Huzella Tivadar tanár tartott rendkívül érdekes előadást Az újabb biológiai kutatás kihatása a gyakorlati orvostudományra címen. A sejtekről az orvosprofesszor alsógödi intézetében készített filmfelvételeken, amelyek részben már külföldön is bemutatásra kerültek, igen szemléltető módon pergett le a szakközönség előtt a rosszindulatú daganatok nyugtalan terjeszkedése, a rendes szövetek sejtjeinek élete állatkísérleteken, valamint egyes gyógyszereknek gátló és gyorsító hatása.

MAGYAR LEVENTE-FILM KÉSZÜL

Értesülésünk szerint a honvédelmi minisztérium megbízásából és tövisvázi Ferjencsik Ottó gy. tábornok tervei szerint Szébb jövőt! címen magyar levente-film készül Hamza D. Ákos gyártási vezetésével. A körülbelül 40 méteres film-újdonosság a hazai levente-intézmény kitűnő és hasznos momentumait sorakoztatja fel ifj. Ferjencsik Ottó katonai szakértő rendezésében. A film felvételei már elkezdődtek és a következő helyeken zajlanak le: Kispeszt, Csepel, Boldogfalva, Cegléd, Szentendre és egyéb katonai gyakorlóterek.

HIREK

Kérjük igen tisztelt olvasóinkat, hogy május 1-vel történt esetleges lakásváltoztatásukat kiadóhivatalunknak sürgősen és pontosan bejelenteni szíveskedjenek, nehogy a lap küldése körül késedelem és zavar álljon elő.

A HUNNIA ADAKOZÁSA AZ ÁRVÍZKÁROSULTAKNAK

Az árvízsjuttottak felszólítására folyó szakmai mozgalom napról-napra erőteljesebben bontakozik ki. Állandóan kapjuk és regisztráljuk az adakozókat és adományaik összegét. Ezen a héten a Hunnia Filmgyár is lezárta gyűjtőívét, melynek eredményeként a gyár 200 pengőt, tisztviselői pedig fizetésük 2%-át juttatták az árvízkárosultak javára.

MOZGALOM A FILMSZAKMA SPORTOLÁSI LEHETŐSÉGE ÉRDEKÉBEN

Az elmúlt héten azoknak a cégeknek a részéről, amelyeknek alkalmazottjai a Filmkamara tagjai, mozgalom indult meg abban az irányban, hogy sportolási lehetőségekben részesülhessenek a sport kedvelői. Az akció megindítója Püspöky Nándor, a szakma régi tagja, aki már régebben vezetője volt a filmes sportéletnek. Testnevelő sportszakosztály létesítését tervezi a Kamara egésze alatt a kamarai tagok számára. Az ilyen értelmű kérvény a következő szakosztályok felállítását tervezi: futball, atlétika, tenisz, úszás, (vizi-poló), vívás, torna, evezés, turisztika, birkózás, box, kézilabda, sí, korcsolya, autó, motorkerékpár és horgászat. Egyelőre csupán 3-4 szakosztály felállításáról van szó és csak később, fokozatosan bővülne ki a többiekkel a magyar filmélet sportolási lehetőségeit megvalósítani kívánó üdvös mozgalom, amelynek előkészítő bizottságában, Püspöky Nándoron kívül, helyet foglalnak még Hauser Béla dr. és Nagy Béla.

SZLATINAY TORINÓBAN RENDEZ FILMET

Tudvalévő, hogy Szlatinay Sándor dr., több sikeres magyar film rendezője már régóta Olaszországban tartózkodik, ahová filmrendezési szerződés szólította. Most arról kaptunk tőle hírt, hogy a régi, néma időkben nagy szerepet játszó torinói filmműtermek, hangosfilmkészítésére átalakítva megnyílnak és ezek egyikében forgat egy hét óta Szlatinay Sándor dr. Filmjének címe: *Un gentiluomo in vacanza*. Érdekes, hogy a készülő filmnek egyik női főszerepét Tabódy Klári alakítja.

AZ „OKTATÓFILM KÖZLEMÉNYEK” APRILISI SZÁMA

A múlt héten hagyta el a sajtót a Gesztí Lajos igazgató kitűnő szerkesztésében megjelenő VKM Oktatófilm Kirendeltségének Hivatalos Közleményei című havi folyóirat áprilisi száma, melynek tartalmából kiemeljük a következő cikkeket: Hargitai Zoltán dr.: *Állattani oktatófilmjeink felhasználása a liceumban*; Szondy György: *Oktatófilmjeink a magyar föld- és néprajz középiskolai tanításában*; Albrecht István és Stelly Géza: *A Balaton*; Kertész István: *Még csak 16 fővárosi iskolában nincsen filmoktatás.*

PESTI FILMESEK
PÁRISBAN

A közeledő új magyar filmévről rendelkezésre álló francia anyag iránt tájékozandó az utóbbi hetekben több pesti filmes járt Párisban és sorra tekintették meg a francia filmgyártás legújabb termékeit. *Zilahy Lajos, Erdélyi István dr., Hamza D. Akos és Vitéz Miklósné, Ungár Sándor és Kőszegi Gábor* már vissza is érkeztek. Ez idő szerint csak *Hausz Mária* tartózkodik a francia fővárosban. Itt említjük meg, hogy *Guttman Károly*, az itteni *Metro*-fiók igazgatója is Párisba utazott a múlt héten, hogy előkészítse vállalata új szezonját.

A CORSO FILMSZÍNHÁZ
ÜGYVEZETŐJÉNEK
LAKÁSVÁLTOZTATÁSA

Castiglione Henrik m. kir. kereskedelmi tanácsos, a *Corso Filmszínház* ügyvezető igazgatója május 1-én lakást változtatott. Új címe: I. Krisztina-körút 8-10. Telefonszáma változta: 355-593.

MAGYAR ÉS KÜLFÖLDI
IDEGENFORGALMI FILMEK
A VÁSÁRON

A Magyar Idegenforgalmi Hivatal impozáns pavillonja a Vásáron állandó filmelőadásokkal szórakoztatja a közönséget. A pavillon mozijában a magyar idegenforgalmi propagandát egy a Margitszigetről és egy budapesti körsétáról, valamint egy Budapestet bemutató színesfilm szolgálja. Az európai idegenforgalmi propaganda céljából pedig francia, olasz, német és bolgár tájfelvételeket láthatunk a Rivieráról, Nápolyról, Firenzéről, a Dolomitokról, az alpesi tavakról, az Észak-tengerről, a német autóstradákra, a Fekete tengerről, Várnáról, és Bulgáriáról. A közel száz szebbnél-szebb, részben színes hazai és külföldi idegenforgalmi propagandafilmek természetesen állandóan telt házak mellett peregnék díjtalanul a Magyar Idegenforgalmi Hivatal pavillonjában a Vásáron.

ÉSZT FILMMATINÉ
AZ URÁNIÁBAN

A másfélmillió éves testvérnépünkéről a magyar közönség aránylag még kevesebbet hallott, mint a finnekéről. A *Magyar-Észt Társaság* május 2-án, csütörtökön délelőtt az *Uránia Filmszínházban* észt matiné rendezett, amelynek kapcsán Budapesten először kerültek bemutatásra a fiatal észt filmipar jólsikerült alkotásai: eredeti kultúrfilmek és testvéreink népviseletéről, népművészetéről, a kohtlai égópala-művekről és a befagyott Balti-tengeren tél idején folytatott izgalmas fókavadásztáról. A kísérő előadást *Vitéz Nagy Iván dr. miniszteri tanácsos*, a Társaság alelnöke tartotta, vetített képekkel gazdagon illusztrálva.

A MILÁNÓI „CINEMECCANICA”
KIÁLLITÁSA A VÁSÁRON

Az idei *Budapesti Nemzetközi Árumintavásáron* filmtechnikai kiállítást egyedül az olasz pavillonban látunk, ahol a milánói *Cinemeccanica* állította ki legújabb típusú filmvetítőgépeit. A hatalmas olasz filmtechnikai vállalat, amelynek Rómában, Bolognában, Torinóban, Veneziában, Napoliban és Genovában vannak fiókjai, új konstrukciójú, modern apparátusaival felkeltette a szakközönség figyelmét.

AZ OPERATŐRÖK
MÁJUSI ÖSSZEJÖVETELE

Május 1-én, szerdán este tartotta meg a Magyar Filmoperatőrök Társasága szokásos havi összejövetelét. A Társaság vezetőjének, *Somkúti István*nak immár harmadik hónapja tartó betegsége következtében csak sürgős folyó ügyek kerültek megbeszélésre és az árvízkárosultak javára már korábban megindított gyűjtés nyert folytatást. Az összejövetel keretében *Karbán József*, a VKM Oktatófilm operatőre, a punktechnikai rovatának vezetője a legfrissebb film- és fotótechnikai újításokról tartott rövid ismertetést kartársainak. Az érdekes technikai újdonságokról *Karbán József* a MAGYAR FILM-ben is be fog számolni.

MILYEN REKLÁMANYAG ALL
RENDELKEZÉSRE AZ „OZ” CIMU
METRO-FILMHEZ?

A legnagyobb ideai *Metro*- attrakcióhoz, az *Oz* című különleges filmhez a cég propaganda-osztálya olyan nagyszabású és stílusos reklámanyagot csináltatott, ami mondhatni példa nélkül való. A szokásos egyíves és rácsplakáton kívül még kétíves plakát, azonkívül újsághirdetésre alkalmas matricák, a film főfiguráiról készült levelezőlapok, szövetből készült autóbabák és ruhadíszek, színes, fényezett gallériák, broszok, sejmek, sálak, ruhaanyagok, cigarettatárca, gummifigurák, végül színes gipsz-szobrok állnak a filmet lekötött mozik rendelkezésére előzetes propagandaképpen. A nagyválasztékú *Oz*-reklámanyagból most egy képes-szöveges broszúrát ad ki a *Metro* és elküldi minden magyarországi mozisnak, hogy abból kapjon kedvet a kivételesen nagy film kivételesen nagy propagandát kívánó módjaihoz. A filmpropaganda terén az élen haladó *Metro* ezzel az ötletével is példát nyújtott.

MERCEDES VERSENYFILM
A BUDAPESTI AUTÓKIÁLLÍTÁSON

A városligeti Iparcsarnokban június 7-én megnyíló nagyszabású autókiallítás, amely a kontinens legnagyobb szabású tavaszi autókiallítása lesz, egy Mercedes versenyfilm kerül bemutatásra. A Svájcban nemrég nagy sikerrel pergetett autósfilm a kiállítás után előreláthatóan több nagyobb vidéki városban is bemutatásra kerül.

FILMFELVÉTEL ATLÉTÁINKRÓL

A Magyar Atlétikai Szövetség mindent elkövet, hogy minél jobb atlétákat neveljen. Május második hetében a számottevő atlétáinkról filmfelvételeket készítenek, hogy a lassított felvétel alapján állapítsák meg stilushibáikat és javítsanak rajta. A felvételek elkészítését *Misángyi Ottó dr.* és *Hepp Ferenc*, az atléták kapitánya vezeti.

HELYESBÍTÉS

Multheti számunkban hírt adtunk arról, hogy egy új magyar kultúrfilm készült *Tatatóvárosról*, amely rövidesen bemutatásra kerül. Kelemetlen sajtóhiba következtében a film operatőrként megnevezett *Paulovics Mihály* neve mellé az „amator” szó került „operatőr” szó helyett, amit ezennel helyesbítünk. *Paulovics Mihály* nevét és régi működését nagyon jól ismeri a szakma és a szóbanforgó hír olvasásakor mindenki meg volt győződve arról, hogy csak egy kelemetlen sajtóhiba történt a neve mellé került megjelölés formájában.

LAPSZEMLE

TOLNAI VILÁGLAPJA, 1940. IV. 24. *Hárs László: Filmet írok.*

NÉPSZAVA, 1940. IV. 27. Az állattani oktatófilmek.

KIS UJSÁG, 1940. IV. 26. *Pünkösdi Andor: Miért írtam filmfeliratot?*

ESTI KURIR, 1940. IV. 26. *Lovak, majmok, oroszlanok, rókák, baglyok, birkák és más állati „szereplők” a magyar színpadokon és filmekben.*

PEST, 1940. IV. 27. *Dr. Erdélyi István, az OMME főtáskára beszél az olasz-magyar filmkapcsolatokról. (Olasz film készül a Három sárkány, a Bors István és a Szervusz Péter! című magyar filmekből.)*

ESTI UJSÁG, 1940. IV. 27. *Helene Hayes és Paul Muni vásárolta meg az Amerikában élő Erdélyi Ferenc híres képét.*

ESTI KURIR, 1940. IV. 27. 40.000 pengőt helyeztek már letétbe az „Örök-ké” miatt. (Tovább játszhatja a mozi a sok vihart keltett filmet.)

UJSÁG, 1940. IV. 28. *Cylinder a moziban.*

NEMZETI SPORT, 1940. IV. 28. *Jövőre már olasz filmek is élénkítik a magyar moziműsort.*

A MAI NAP, 1940. IV. 30. *Meghalt a hangosfilm feltalálója (Newyorki riporter).*

ESTI UJSÁG, 1940. V. 1. *Nem lesz kényszerűn a Hunniában.*

L'ILLUSTRAZIONE ITALIANA, 1940. IV. 28. *Adolfo Franci: Una bella documentazione sulla storia del cinematografo (4. képpel.)*

hang-
és
képanyag
a
legtökéletesebb

HIRADÓK

845. sz.

1. Hitler vezér és kancellár 51 éves. (Ufa)
2. Német megszálló csapatok Norvégiában. (Uba)
3. József királyi herceg jubileuma. (M. M. I. — Nagy L.)
4. Andres Ivo jugoszláv miniszter bücsúja. (M. F. I. — Zsabka)
5. A Budapesti Nemzetközi Vásár megnyitása. (M. F. I.)
6. Vitéz nagybányai Horthy István esküvője. (M. F. I. — Kerti, Nagy L., Marton)

Külön kiadás:
19.

Vitéz nagybányai Horthy István esküvője.
(M. F. I. — Kerti, Nagy L., Marton)

Külön kiadás:

Magyari Imre halála.

32. sz.

1. Katonai díszszemle Brüsszelben.
2. Birkozóverseny.
3. Táncköltemény Liszt zenéjére.
4. Kormányalakítás Kínában.
5. Dr. Goebbels beszámolója a téli segélymozgalomról.
6. Hogyan készül az ekevas?
7. A német katona feladata.
8. Filmezés a Senki földjén.
9. Aknagyártás.
10. Német utánpótlás. Harcok Norvégiában.
11. A német Vezér 51-ik születésnapja.

XIV. évf. 18. sz.

1. Lebrun elnök a tanyákon.
2. Repülőgépek propellerek gyártása.
3. A „Spearfish” tengeralattjáró, az Északi-tenger hőse hazatér Angliába.
4. A narviki tengeri ütközet.
5. Savage miniszterelnök temetése Új Zélandban.
6. Nagybányai vitéz Horthy István és Edelsheim-Gyulai Ilona grófnő esküvője.
7. Babyk marathoni futása.
8. Az egyiptomi tiszti akadémia díszleg Faruk király előtt.
9. Ejtőernyők iskolája.
10. A francia aviatikusok labdarúgó csapata 3:0 arányban veri az angol aviatikusok csapatát.

10. sz.

1. A francia és angol légihaderő mérkőzése a franciák győzelmével végződött.
2. Nello Pagani győzött a VI. római mótörkerékpáros versenyen.
3. Repülőképzésben részesítik az amerikai egyetemi hallgatókat.
4. Földalatti vasutakat építenek a magvasvágányok helyett New Yorkban.
5. Vitorlásverseny a nápolyi öbölben.
6. Tavasz kalapdivat Amerikában.
7. Új rendszerű repülőgép próbaútja Hollandiában.
8. Katonai díszszel temették a Hollandiában lezuhant angol repülőket.
9. Légcsavar-gyártás.
10. Négy katona-papöt szenteltek fel a fronton, Strasbourgban.
11. Hazatérnek a legutóbbi norvégiai tengeri és légiharcokban résztvevő angol katonák.
12. Nyugati hadszíntér.

KÜLFÖLD

AMERIKA

Filmszámok az U. S. A.-ból

Az amerikai kereskedelmi minisztérium 1939-re vonatkozó filmjelentése alapján a gyártási költségek az elmúlt évben 165 millió dollárra rúgtak, amely összeg megfelel az 1937—38-ban gyártott filmekre fordított költségeknek. 1939-ben az Egyesült Államokban 483 játékfilm készült, míg 1938-ban 545, 1937-ben 608 és 1936-ban 547. A kultúrfilmgyártás 1939-ben 700-ra rúgott. Az erős gyártási visszaesés ellenére 92 játékfilm és 48 rövidfilmgyártó, valamint 15 rajzosfilm és 5 híradó, továbbá 110 reklámfilmgyártó működik. Összesen 23.000 embert foglalkoztat az amerikai filmgyártás. A kimutatás szerint 1939-ben 85 német, 44 angol, 36 francia, 21 mexikói, 16 olasz, 15 magyar, 13 orosz, 10 svéd, 7 lengyel, 6 argentinai, 6 cseh, 4 spanyol, 3 kínai, 2—2 kubai, finn, ír, és 1—1 dán, egyiptomi, norvég, svájci, görög és holland játékfilmet mutattak be az Egyesült Államokban, tehát összesen 278 külföldi játékfilm került vetítésre.

DÁNIA

Német filmek bemutatása

Mindjárt a német csapatok bevonulása után a német filmkamara kirendeltje jelent meg Kopenhágában, akinek fellépésére a vezető színházak műsorára tűzték a német híradót, míg a Fox és Paramount híradóból az angol-francia képeket kivágtatták. Ezenfelül kevés kivétellel majdnem minden vezetett színház német játékfilmet tűzött műsorra.

NÉMETORSZÁG

Reklámfilmek külföldön

A németbirodalmi gazdasági tanács elnöke legutóbbi jelentésében ismerteti a német gazdasági élet külföldi megismertetésére és propagálására szolgáló reklámfilm terjesztését. Az elmúlt esztendőben a jelentés szerint bizalmi embereket küldtek szét a világ minden tájára, akik megfelelő filmanyaggal előadásokat tartottak. A statisztika szerint 1938-ban 115, 1939-ben 192 filmmel tartottak az egész világon előadásokat.

OLASZORSZÁG

A filmkölcönzés rendezése olasz Kelet-Afrikában

Abessziniában 50 mozival gyarapodott az olasz birodalom mozilétszáma. Az első évek tanulságai alapján az olasz keletafrikai minisztérium rendelkezése szerint 14 cég kapott a forgalmazásra engedélyt.

Átszervezték a Luce híradót

A hetenkint négyféle kiadásban kötelezően megjelenő olasz filmhíradó új emblémával jelenik meg április óta. A feliratokat magyarázó szövegekkel helyettesítik és az országok között csoportosításnál tárgykörök szerint illesztik egymáshoz az eseményeket. Ily módon a német mintára átdolgozott híradó gyorsabb ütemet kapott.

SVÁJC

Félhivatalos híradó

A svájci filmkamarától nyert értesítés szerint júliusban megjelenik a svájci híradó, amely az eddigi külföldi híradók mellett kerül bemutatásra. A 265 svájci mozi közül eddig 50 játszott német és 215 francia és amerikai híradót, összesen 48 köpiával. Miután a híradó hosszában hosszabb tárgyalások után sem tudtak megállapodni, a Szövetségi Tanács elrendelte, hogy a híradó gyártási költségeinek felét a filmkölcönzők és mozisok viselik. Ehhez a Pro Helvetia és 30.000 frank hozzájárulást, valamint 20.000 frank készkiadási garanciát nyújt.

MEGHÍVÓ

Külföldi szakember nagyhorderejű, szabadalmazott találmányát, amely többek között

a filmkópiák teljes esőtlenítését és tűzbiztosátételét eredményezi.

folyó hó 6. és 11. között meg akarja ismertetni az itteni érdekeltekkel.

Ezt célozza az a bemutató, amelyet a Paramount Rt. igazgatóságának szívessége folytán és engedelmmel az említett vállalat vetítőtermében, minden valószínűség szerint folyó hó 9-én déli 1 órakor fog megtartani a feltaláló és erre a szakmai köröket ezúttal tisztelettel meghívja.

A bemutató pontos időpontja folyó hó 6-tól kezdődően meg tudható telefonon is a Paramount Rt. irodájában.

A MODERN FILM Kft.

elsőnek jelenti válogatott új filmanyagát:

M O D E R N
F I L M

3
MAGYAR
3

Ü Z L E T
F I L M

<p>VISSZA AZ ÚTON Orbók Attila művészi filmalkotása PÁGER ANTAL TOLNAY KLARI</p>	<p>CSÓKON SZERZETT VÖLEGÉNY Szigeti József örökbecsű vigjátéka. Filmre írta: vitéz SOMOGYVÁRY GYULA Elsőrangú szereposztás</p>	<p>FOROG A KERÉK Horváth Jenő zenés filmvigjátéka kiváló szereplőkkel</p>
---	---	--

P A R I S I
S Z E L L E M

3
FRANCIA
3

B I Z T O S
S I K E R

<p>MACAO Maurice Dekobra világhírű regénye filmen. Erich v. Stroheim, Sessue Hayakawa, M. Balin, Carletti</p>	<p>LE PURITAIN Viviane Romance J. L. Barrault, Pierre Fresnay művészi együttese</p>	<p>HOTEL MIMOZA Jacques Feyder, a „Csintalan asszonyok” rendezőjének alkotása. F. Rosay, L. Delamare</p>
--	--	---

I Z Z Ó
S Z E R E L E M

3
AMERIKAI
3

T E M P Ó
I Z G A L O M

<p>KÉT FÉRFI - EGY ASSZONY Basil Rathbone, Victor Mc. Laglen, Sigrid Gurie, Robert Cummings</p>	<p>AZ ARANY HIÉNAI J. Mc. Brown, E. Hansen, Ch. Middleton</p>	<p>LÁNGOLÓ HATAROK J. Mc. Brown grandiózus filmje Amerika hőskorából</p>
--	--	---

!!! 9 VÁLOGATOTT FILMREMEK 9 SLÁGER !!!

MODERN FILM Kft. Budapest, VII., Erzsébet-krt. 8. Telefon: 222-000

AZ UFA ÚJ FILMJEI:

LÁZADÓ SZERELEM

Baky József hazánkfiú mesteri rendezésében új hollandszármazású filmsztár mutatkozik be az UFA **Lázadó szerelem** című, költőien szép filmregényében. **Ilse Werner**, az európai filmgyártás immár valósággá lett nagy ígérete már ebben a Magyarországon elsőnek bemutatóra kerülő filmjében meg fogja hódítani a szépért, a fiatalságért, az igazi tehetségért mindig rajongó magyar közönséget. Két férfi: **Johannes Riemann** és **Volker v. Collande** között ingadozik, mint a virág a tavaszi szélben, egy fiatal leányélet első nagy szerelme. Könny és mosoly váltakozik az élet mélységeit járó és mégis minden méterében szórakoztató filmregény minden egyes jelenetén. Erről a filmről méltán ígérhetjük, hogy tavaszi bemutató, de a téliekkel versengő nagy siker lesz.

TŰZ AZ OCEÁNON

Hans Söhnker, **René Deltgen** és **Winnie Markus** mesteri színésztriója, a mélytengerek csodálatos világa, az öldöklő harc a pénzt és hatalmat jelentő olajért, pattanásig feszülő izgalom, lélekzetelállító, páratlanul érdekes jelenetek villámgyors váltakozása — ez röviden a **Tűz az oceánon**, ez a maga nemében egyedülálló filmalkotás. Középamerika partjai mellett olaj után kutatnak a tenger mélyén. A két mélytengeri bűvár és egy délszaki szépség szerelmének történetét megrázóan festi alá egy elsüllyedt, kincsekkel megrakott hajó sorsa és az oceán felszínére törő olaj pusztító lángtengere. Ez az a film, amely hatalmas tömegeket vonz, az a film, amelynek lenyűgöző hatása alól senki ki nem vonhatja magát.

MESEBELI HERCEG

Ezen a filmen újra viszontlátjuk a világ filmközönségének egyik dédelgetett kedvencét, a szőke **Lilian Harveyt**. Bécsből indul el ez a bűbajos mese és végigfut Olaszország mesébe illő tájain. A lagunák bűvös Velencéje, Nápoly, Capri kék öble, Firenze, az álmváros szolgál felejthetetlen háttérül a film elragadó meséjének. Valahol Bécsben, a híres Operában, szerelemről, boldogságról álmodozik egy kis öltöztető és a sors különös szeszélye mind valóra váltja e tündéralmokat s elővarázsolja, ha más és az élet prózaibb színeibe öltöztetve is, az álmok tündérlovagját, a mesebeli herceget. Az olasz és a német filmművészet együttes alkotása **Lilian Harvey** új filmje, melynek sikerében joggal fog osztozni az együttes másik három kimagasló művésze, az olasz **Vittorio de Sica** és a mozilátogató közönség két régi kedvence: **Otto Tressler** és **Hilde v. Stolz**.

